

Dato: 04.11.2020 Arkivkode: N-120 Bilag nr: Arkivsak ID: 16/31402 J.post ID: 20/239892
Saksbehandler: Eirik Lindstrøm
Saksansvarlig: Eirik Lindstrøm

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Formannskapet	18.11.2020	222/20
Kommunestyret	25.11.2020	124/20

Reglement for folkevalgte organers virksomhet, delegering og innstilling

Formannskapet-18.11.2020- 222/20

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet til kommunedirektøren og politisk sekretariat. Reglementene og delegasjonen trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet, sist endret av kommunestyret 19.06.19.
2. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra reglementsutvalget til etterretning.
3. Det bes om en sak til politisk behandling om valgprosessen til ungdomsrådet. Saken skal fremlegges i så god tid at evt. reglementsendringer kan gjøres gjeldende før valg av nytt ungdomsråd finner sted i 2021.

Vedtak:

I §2-3 og §3-6 oppdateres i samsvar med dagens praksis, at forslag legges inn i møteportalen eller kan sendes utvalgets sekretær som så videresender.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet til kommunedirektøren og politisk sekretariat. Reglementene og delegasjonen trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet, sist endret av kommunestyret 19.06.19.
2. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra reglementsutvalget til etterretning.

SAKEN I KORTE TREKK

Bakgrunn

Kommuneloven krever at kommunestyret selv skal fastsette et reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres. Dette skal gjøres innen 31. desember året etter at kommunestyret ble konstituert, dvs. innen 31.12.20. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt, jf. kommuneloven § 5-14.

Kommuneloven krever videre at folkevalgte organer skal ha reglementer som fastsetter organets virkeområde, eventuelle vedtaksmyndighet, tidsperiode og andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet, jf. § 5-13. Bærum kommune ser normalt på behovet for revisjon av disse reglementene i samme omgang som fornyelse av delegasjon.

Kommunestyret oppnevnte den 27.11.19, sak 137/19, et reglementsutvalg bestående av ordfører Lisbeth Hammer Krog (H), gruppeleder Hans Rugset (MDG) og gruppeleder Wenche Steen (V).

Erfaringer med gjeldende reglementer

Et hovedinntrykk fra forrige kommunestyreperiode er at gjeldende reglementer for kommunens folkevalgte organer synes å fungere godt. Erfaringen er ikke at problemstillinger kommer på spissen som følge av uenighet om forståelsen av reglementsbestemmelser.

En medvirkende årsak er antakelig at det i begynnelsen av forrige kommunestyreperiode ble foretatt en utførlig revisjon av alle reglementene. Videre ble reglementene gjennomgått og justert i forbindelse med overgangen til ny kommunelov høsten 2019.

Nedenfor gjennomgås de problemstillinger reglementsutvalget har drøftet i forbindelse med denne revisjonen. Dette inkluderer problemstillinger utvalget selv har satt på dagsorden og problemstillinger utvalget har mottatt fra andre representanter, folkevalgte organer eller sekretariat.

Vedlagt følger et utkast til reglementshefte der reglementsutvalgets endringsforslag er innarbeidet. Alle endringsforslag som påvirker det materielle innholdet i bestemmelsene er omtalt i saksfremlegget. Enkelte endringsforslag er av rent språklig karakter, med formål å gjøre bestemmelsene mer presise og forståelige. Disse forslagene er markert i reglementsheftet, men ikke omtalt i saksfremlegget.

Videreføring av delegasjon til kommunedirektøren

I gjeldende reglementer omfatter kommunestyrets vedtak om delegering av myndighet til kommunedirektøren, følgende forhold:

- Kommunedirektørens generalfullmakt: Med hjemmel i kommuneloven § 13-1 (6) gis kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i alle saker som ikke er av prinsipiell betydning. Dette gjelder så langt det ikke følger av lov eller kommunestyrevedtak at kommunestyret eller et annet organ skal fatte vedtak i saken.
- Kommunedirektørens myndighet i personalsaker.
- Kommunedirektørens beslutningsmyndighet i tilknytning til rettssaker mv.
- Kommunedirektørens innstillingsrett: Kommunedirektøren har innstillingsrett i alle saker til formannskapet og utvalgene der det ikke fremgår at innstilling skal gis av andre.

Av naturlige årsaker har kommunedirektøren omfattende fullmakter i en så stor kommune som Bærum. Erfaringen gjennom foregående periode er at tildelte delegasjoner fungerer godt og er tilstrekkelig for kommunedirektørens behov til å lede den kommunale administrasjon. Det anbefales derfor å videreføre delegasjonen i gjeldende form.

Endringer i Reglement for Bærum formannskap

Det foreslås enkelte endringer i reglement for Bærum formannskap.

I § 1 foreslås setningen «Formannskapet velges av kommunestyret selv og skal ha 13 medlemmer.» endret til å reflektere at formannskapet etter forrige konstituering nå har 15 medlemmer. Setningen vil da lyde: «Formannskapet velges av kommunestyret selv og skal ha 15 medlemmer.»

I § 2 foreslås setningen «Formannskapet er valgstyre, jf. valgloven § 4-1.» endret til å lyde «Formannskapet er valgstyre og samevalgstyre, jf. valgloven § 4-1 og forskrift om valg til Sametinget § 17». Endringen regelfester lang praksis i kommunen om at det alltid er formannskapet som ivaretar funksjonen som både valgstyre og samevalgstyre i kommunen.

I § 2 foreslås det en omskriving for å tydeliggjøre rammene for formannskapets kompetanse. Dagens tekst lyder som følger:

«Likevel gjelder følgende unntak, som skal avgjøres av kommunestyret: Saker om å erverve, avhende, makeskifte, feste, bortfeste, pantsette fast eiendom, etablere servitutter, bruksrettigheter og leieavtaler i fast eiendom, som omhandler en verdi på over kr. 30 millioner.»

Denne begrensningen kan være egnet til å misforstås. Det foreslås å endre avsnittet som følger:

«Følgende saker skal alltid avgjøres av kommunestyret:

- Vedtak om erverv eller avhending av fast eiendom hvor den samlede verdien av det som overdras er kr. 30 millioner eller mer.
- Vedtak om å stifte, erverve eller gi rettigheter i fast eiendom, så som festerett, leierett, bruksrett, andre servitutter, mv., eller makeskifte fast eiendom, hvor verdien av rettigheten eller det som overdras ved makeskiftet er kr. 30 millioner eller mer.»

Endringene som foreslås tar sikte på å klargjøre teksten uten å gjøre realitetsendringer i innholdet.

For fullstendighetens skyld foreslås det å innta en tilsvarende bestemmelse in § 2 i Reglement for Bærum kommunestyre.

Felles endringer i flere reglementer

Valg av medlemmer

I reglementene for hovedutvalgene, planutvalget og eierutvalget foreslås det å endre på formuleringen om valg av medlemmer til utvalget. Hensikten er å få bedre frem at medlemmer oppnevnes av kommunestyret selv og at de primært skal velges blant kommunestyrets medlemmer, samt å sikre en ensartet formulering i alle reglementene.

Utvalgenes myndighetsområde

I reglementene for hovedutvalgene og eierutvalget foreslås det å omformulere beskrivelsen av utvalgets myndighetsområde. Formålet er å bedre synliggjøre den arbeids- og ansvarsfordelingen som i praksis gjelder mellom de folkevalgte organene og kommunedirektøren. Forslaget innebærer

ingen endring av dagens ansvarsforhold.

Disse reglementene har i dag bestemmelser som lyder som følger: «Utvalget kan delegere avgjørelsesmyndighet innen sitt ansvarsområde til arbeidsutvalg/utvalgsleder eller kommunedirektøren når saker ikke er av prinsipiell betydning, jf. § 3 første ledd».

Den delen som gjelder delegasjon til kommunedirektøren er her både overflødig og egnet til å skape forvirring. Det følger allerede av generalfullmakten at kommunedirektøren har myndighet i saker av ikke-prinsipiell karakter. Det er unødvendig å gjenta den her. Videre fanger ikke formuleringen opp hvilke ikke-prinsipielle saker utvalgene sak behandle. En slik formulering finnes derimot i dagens reglement for planutvalget der det i tilknytning til byggesaker fremkommer: «Innenfor de ovennevnte sakstypene behandler utvalget de sakene som kommunedirektøren legger frem av eget tiltak eller etter anmodning fra utvalget.»

Reglementsutvalget oppfatter dette som en presis angivelse av arbeidsdelingen mellom utvalgene og kommunedirektøren. Det foreslås derfor å innta en tilsvarende bestemmelse i de øvrige reglementene. Det vil gi en helhetlig struktur på reglementene og fange opp gjeldende praksis om at de folkevalgte organene skal behandle følgende saker:

- De prinsipielle sakene.
- Ikke prinsipielle saker utvalget ber kommunedirektøren legge frem.
- Ikke prinsipielle saker som kommunedirektøren legger frem av eget tiltak.

I flere av reglementene er det derfor foreslått å sette inn følgende passus:

«Innenfor de ovennevnte områdene behandler utvalget de sakene som kommunedirektøren legger frem av eget tiltak eller etter anmodning fra utvalget.»

Endringer i Reglement for Planutvalget

I § 1 foreslås setningen «Utvalget har fem medlemmer.» endret til å reflektere at planutvalget etter forrige konstituering nå har ni medlemmer. Setningen vil da lyde: «Utvalget har ni medlemmer.»

For helhetens skyld foreslås det inntatt i reglementet at kommunestyret velger utvalgsmedlemmene og at disse normalt skal velges blant kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer. Dette er samme formulering som står i de andre reglementene, men som ved en forglemmelse mangler i planutvalgets reglement.

Klageutvalget

Ved forrige revisjon av reglementene ble det foretatt en utvidelse av klageutvalgets ansvarsområde. I korte trekk gikk endringen ut på at klageutvalget ikke bare skal behandle de klagesakene der utvalget er endelig klageinstans, men også de sakene der klagen i henhold til reglene i særlov skal videre til annen klageinstans, som oftest fylkesmannen. Reglementet selv oppstiller enkelte unntak fra dette igjen, eksempelvis at klagesaker etter sosialtjenesteloven går direkte til statlig klageinstans.

I inneværende periode er det oppstått spørsmål om enkelte sakstyper skal omfattes av klageutvalgets myndighetsområde.

Innsynssaker

Et aktuelt spørsmål er om reglementet skal forstås slik at klageutvalget skal behandle klager over avslag på innsynsbegjæringer etter reglene i offentleglova. Praksis i kommunen har tidligere vært at denne typen saker ikke sendes via klageutvalget, men dette bygger mer på kutyme enn skriftlig regelverk. Klageutvalget ble forelagt spørsmålet på generell basis i sitt møte 16.06.20. Utvalget uttalte da at man ba formannskapet avklare hvilket organ som har myndighet i klagesaker etter offentleglova. I etterkant er problemstillingen oversendt reglementsutvalget for vurdering og anbefaling.

Siden spørsmålet oppleves som uklart er det naturlig å ta inn en presisering i § 2 i Reglement for klageutvalget der det fremkommer hvorvidt utvalget skal behandle klager over avslag på søknader om innsyn.

Det kan anføres at en tolking av gjeldende reglementstekst og kommunestyrevedtaket som ligger til grunn for dette, tilsier at utvalget bør ha kompetanse også i disse sakene. Utgangspunktet er at utvalget skal ha kompetanse i alle saker, med mindre det uttrykkelig er gjort unntak. Det ble ikke gjort unntak for disse sakene ved forrige revisjon, og det tyder på at man ikke mente å unndra dem fra utvalgets kompetanse.

En innvending mot å legge sakene til utvalget kan være at det vil forsinke den samlede saksbehandlingstiden i klagesaker. Innsynsbegjæringer er et saksområde som lovgiver uttrykkelig har prioritert for rask saksbehandling. Etter offentleglova § 29 første ledd skal innsynsbegjæringer avgjøres uten ugrunnet opphold. Justisdepartementet har i veileder til loven presisert at dette «inneber at innsynskravet skal avgjerast så snart som det er praktisk mogleg. Vanlege krav bør avgjerast same dag som dei er mottekne, eller i alle fall innan éin til tre verkedagar.» Dersom den som har begjært innsyn ikke har fått svar innen fem arbeidsdager etter at organet mottok kravet, så skal det regnes som et avslag som kan påklages, jf. offentleglova § 32 andre ledd.

Lovgivers vurdering av innsynskrav tilsier at klageutvalget etablerer gode rutiner for å prioritere disse sakene dersom de skal behandles av utvalget. Samtidig kan det hevdes at selv om en behandling i klageutvalget nok vil forlenge saksbehandlingstiden noe, så vil en utvalgsbehandling samtidig legge til rette for at kommunen foretar en fornyet meroffentlighetsvurdering med friske øyne. Det kan videre virke disiplinerende på førsteinstansens behandling av innsynsbegjæringene at man vet at en eventuell klage vil bli gjennomgått av klageutvalget.

Det finnes ingen riktig løsning på dette spørsmålet. Kommunestyret står fritt til å bestemme om utvalget skal behandle disse sakene eller ikke. Fylkesmannen er uansett klageinstans.

Etter en helhetsvurdering anbefaler reglementsutvalget at det presiseres i § 2 i reglementet at klageutvalget ikke skal behandle klager over avslag på innsynsbegjæringer. Reglementsutvalget legger særlig vekt på at tidshensynet tilsier at disse klagesakene behandles løpende og ikke avgjøres av et organ som kun møtes en til to ganger i måneden. Videre vises det til at dette er en sakstype som fylkesmannen har betydelig erfaring med å håndtere og et tilrettelagt apparat for å ta unna løpende. Det er viktig å beholde et saksforløp som gir klageren raskt svar på sin klage uten at saken mister sin aktualitet.

Klage over standpunktkarakterer

Klageutvalget tok i sitt møte den 16.06.20 selv opp spørsmålet om hvorvidt klageutvalget skal/bør

ha kompetanse til å behandle klager på standpunkt karakterer etter forskrift til opplæringsloven kapittel 5. Kommunedirektøren fremla et notat om problemstillingen til utvalgets møte den 13.10.20. Spørsmålet ble deretter oversendt til reglementsutvalget for vurdering.

Reglementsutvalget viser til følgende avsnitt fra kommunedirektørens notat: «Klagen og skolens opplysninger vil danne grunnlaget for Fylkesmannens behandling av saken. I behandlingen av klagen, skal Fylkesmannen bare ta stilling til om reglene som gjelder for karaktersetting (forskrift til opplæringsloven kapittel 3) er fulgt. Fylkesmannen skal ikke ta stilling til om den fastsatte standpunkt karakteren er riktig, eller om den er i samsvar med elevens faglige nivå. Vurderingen av elevens faglige nivå er det skolen som har ansvar for. Fylkesmannen skal ikke overprøve lærerens faglige skjønn.»

Reglementsutvalget mener disse klagesakene er av så spesielle karakter at det er vanskelig å se for seg at en behandling i kommunens klageutvalget vil tilføre saken noe nytt. Klageutvalget vil være bundet av de samme begrensningene som fylkesmannen, og det synes da lite hensiktsmessig å forlenge saksbehandlingstiden ved å kreve behandling i klageutvalget.

Reglementsutvalget foreslår derfor at det presiseres i reglementet at klager over vurdering av karakterer etter forskrift til opplæringsloven, ikke skal behandles av klageutvalget.

Klager innen planutvalgets myndighetsområde

For ordens skyld foreslås det å presisere i reglementet at klageutvalget ikke skal behandle klager i saker som er innenfor planutvalgets myndighetsområde. Presiseringen er en videreføring av gjeldende praksis og arbeidsdeling mellom klageutvalget og planutvalget. Løsningen er tydelig forutsatt i dagens reglementer, men det anses hensiktsmessig at det uttrykkelig står i klageutvalgets reglement.

Saksbehandlingsregler

Det foreslås enkelte endringer i reglement for klageutvalget § 3 for å tydeliggjøre hvilke saksbehandlingsregler som utdyper reglene i kommuneloven og forvaltningsloven.

Det anses ikke nødvendig å gjengi i utvalgets reglement de reglene som gjelder for kommunedirektørens saksforberedelse og som allerede følger av alminnelig lovgivning. Tilsvarende anses det unødvendig at reglementet påpeker at utvalget behandler sine saker i møte. Det gjelder alle folkevalgte organer og følger direkte av kommuneloven.

Det foreslås tatt inn en presisering om at det skal fremgå av saksfremstillingen om enkelte eller alle dokumenter i saken inneholder taushetsbelagte opplysninger og om saken bør behandles i lukket møte. Praksis har vist at det er ønskelig å få inn en slik presisering.

Videre foreslås det inntatt en presisering om at i saker hvor utvalget ikke er endelig klageinstans, bør utvalget ved sin behandling ta tilbørlig hensyn til at den samlede saksbehandlingstiden i kommunen ikke blir unødig lang. I praksis har man sett at enkelte klagesaker kan versere uforholdsmessig lenge i kommunen før de oversendes endelig klageinstans. Det er uheldig hvis kommunens samlede saksbehandlingstid blir så lang at både klageinstans og klager selv reagerer på dette.

Endelig foreslås det inntatt en bestemmelse om at kommunedirektøren skal underrette utvalget om

andre klageinstansers vedtak i saker som har vært forelagt for utvalget. Det er fornuftig at klageutvalget holdes orientert om utviklingen i sakene slik at man kan tilpasse egen praksis. Temaet har også vært berørt flere ganger i kommunestyret ved behandlingen av klageutvalgets årsrapport.

Rådene

Det foreslås en likelydende endring i Reglement for Eldrerådet, Reglement for Råd for personer med funksjonsnedsettelse og Reglement for Ungdomsrådet ved at det i alle tre reglementene tilføyes i § 1 at «Rådet velger selv sin leder og nestleder blant medlemmene.». Denne endringen er nødvendig for å tilpasse reglementene til ny forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger) av 17.06.19 nr. 727 § 3 tredje ledd, som har nøyaktig samme ordlyd.

I Reglement for Råd for personer med funksjonsnedsettelse § 1 må man stryke setningen «Kommunestyret velger leder og nestleder.»

Videre må man stryke setningene «Leder skal velges blant de politisk valgte representantene. Nestleder skal velges blant representantene for organisasjonene som representerer personer med funksjonsnedsettelse.» Dette fordi disse synes å legge en ulovlig føring på det som etter den nye forskriften skal være rådets valg av leder og nestleder. Ved å fjerne denne begrensningen står rådet fritt ved valget, hvilket er en løsning som er best i tråd med forskriften.

I Reglement for Ungdomsrådet § 1 foreslås det tilsvarende å stryke siste ledd i setningen «Kommunestyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til rådet, og blant medlemmene leder og nestleder.» slik at denne vil lyde «Kommunestyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til rådet.» Disse setningene må endres da de er i strid med ovennevnte forskrift.

I alle rådenes reglementer foreslås det å stryke setningen «Protokollen fra rådsmøtet skal følge saksdokumentene til de kommunale organ som tar endelig avgjørelse i saken.». Setningen avspeiler ikke reell praksis der poenget er at rådets anbefaling i de konkrete sakene påføres sakene og følger dem videre til beslutningsorganene.

Interpellasjoner og spørsmål

Flere representanter og utvalgsledere har tatt opp at det kan være behov for å rydde i reglene for interpellasjoner og spørsmål da praksis varierer en god del mellom utvalgene. Reglene står i dag i § 3-10 og § 3-11 i felles reglement for folkevalgte organer og § 10 i kommunestyrets reglement.

Nedenfor følger et forslag til systematisering av rutiner som kan gjelde for de ulike spørsmålsformene.

Kommuneloven har få konkrete regler om hvordan spørsmål, interpellasjoner osv. skal håndteres. Hjemmelsgrunnlaget for både interpellasjoner og spørsmål er kommuneloven § 11-2 fjerde ledd, som lyder: «Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten.»

Interpellasjoner

Interpellasjon er en egen ordning som kun gjelder for kommunestyret. Ordningen er ikke særskilt regulert i kommuneloven, men flere kommuner har innført interpellasjoner etter mønster av reglene i Stortinget.

Interpellasjonen kjennetegnes ved at den skal gjelde et prinsipielt spørsmål og at det åpnes for en etterfølgende debatt/ordskifte.

Forslag som fremsettes i forbindelse med interpellasjoner

Det er meldt inn behov for at reglementsutvalget ser nærmere på reglene om forslag som fremsettes i forbindelse med interpellasjoner. Gjeldende reglement angir følgende: «Forslag som fremsettes i forbindelse med interpellasjoner oversendes formannskapet.»

I praksis ser vi at en rekke kommunestyrerepresentanter fremmer forslag i forbindelse med interpellasjoner. Forslagene oversendes samlet til formannskapet der det har vært en kutyme for at man uttrykkelig tar stilling til hvilke forslag som skal følges opp eller ikke (med eller uten forføyning). Man har i praksis ikke benyttet seg av muligheten til å oversende forslag til kommunedirektøren, dvs. slik at kommunedirektøren selv vurderer hvordan saken skal behandles. Det bør vurderes om denne praksis skal fortsette og i så fall bør den reglementsfastes. Hvis ikke bør formannskapet kunne velge de alminnelige vedtaksformuleringer som følger av kapittel 5 i reglementene, herunder oversendelse til kommunedirektøren.

Kommuneloven regulerer ikke interpellasjonsinstituttet nærmere. I forarbeidene til loven uttaler derimot departementet følgende:

«Interpellasjoner, slik man kjenner det fra Stortinget, er forhåndsinnmeldte og grunngitte spørsmål fra et medlem som skal besvares i møtet, og hvor det er en påfølgende debatt. I en slik interpellasjon skal det ikke være forslag om å vedta noe, men man etterspør en redegjørelse om en sak. Behandlingen av en interpellasjon skal i utgangspunktet ikke føre til at det treffes et vedtak, uttalelse eller annen avgjørelse som krever en avstemning. Forslag som fremmes sammen med interpellasjonen i forkant av møtet, eller i forbindelse med organets behandling av interpellasjonen, skal etter departementets syn anses som en sak etter § 11-3, og ikke som et spørsmål etter § 11-2 fjerde ledd. Det innebærer at framsatte interpellasjoner, som inneholder konkrete forslag organet skal ta stilling til, må behandles etter reglene om å få en sak på saklisten. Dersom forslaget fremmes i forbindelse med organets behandling av interpellasjonen, vil det være å anse som «ny sak» etter § 11-3 femte ledd, og det skal behandles deretter. Interpellasjoner med forslag til vedtak fremmet i forkant av møtet, skal behandles etter § 11-3 første ledd eller § 11-2 andre ledd bokstav c) dersom 1/3 av medlemmene krever saken behandlet.» (Prp. 46 L (2017-2018) pkt. 17.4.3.)

Departementet er følgelig tydelig på at det ikke kan fremsettes forslag i forbindelse med en interpellasjon, og at slike forslag eventuelt skal behandles etter reglene om å få satt en sak på dagsorden.

Til sammenlikning skriver KS følgende i punkt 17 i brosjyren «Møtet er satt! Håndbok i møteskikk, møteledelse og voteringsteknikk»:

«Ved interpellasjoner er det vanlig at interpellanten eller svareren kan fremme forslag som tas opp til votering. Slike forslag kan, dersom de blir vedtatt, oversendes rådmannen for utredning. Det er vanlig at kommunestyret eller fylkestinget oversender slike forslag til formannskapet eller fylkesutvalget, som tar stilling til videre saksbehandling.»

KS legger således til grunn at det kun er interpellanten og svareren som kan fremme forslag under interpellasjoner.

Reglementsutvalget viser til at interpellasjoner skal være en arena der én representant får anledning til å reise et prinsipielt spørsmål til ordføreren. En eventuell etterfølgende diskusjon skal dreie seg om dette spørsmålet og svaret fra ordfører, ikke andre omstendigheter. Utvalget mener derfor det er hensiktsmessig å presisere i reglementene at det kun er interpellanten og svareren som kan fremme forslag under interpellasjoner, jf. da også anbefalingen fra KS.

Videre foreslår reglementsutvalget at man beholder dagens regel om at forslag som fremsettes i forbindelse med interpellasjoner oversendes formannskapet.

Endelig foreslår utvalget at det presiseres i reglementet at formannskapet ved sin behandling av saken kan benytte seg av de alminnelige vedtaksformuleringer som følger av kapittel 5 i reglementet, herunder oversendelse til kommunedirektøren. Det synes ikke hensiktsmessig å ha egne begrensninger for hvilke vedtaksformuleringer et formannskap kan benytte seg av når det behandler akkurat denne typen saker.

Adgang til å avvise interpellasjoner

I kommunestyrets møte den 21.10.20 ble det tatt opp av representanten Espelien (Frp) om reglene for interpellasjoner burde inneholde en begrensning som gjør at man ikke diskuterer samme prinsipielle spørsmål som interpellasjon flere ganger i samme kommunestyreperiode.

Reglementsutvalget har på bakgrunn av dette hatt en diskusjon av om reglementet burde inneholde muligheter for avvisning av interpellasjoner, utover de skranker som allerede gjelder, dvs. at en interpellasjon må omhandle et prinsipielt spørsmål og at den ikke kan gjelde en sak som er til behandling i et folkevalgt organ i kommunen eller ha samme innhold som en allerede fremsatt interpellasjon som ennå ikke er besvart.

Reglementsutvalget er kommet til at man ikke ønsker å foreslå bestemmelser som vil innskrenke virkeområdet for interpellasjoner eller utvide adgangen til å avvise disse ut over gjeldende regelverk.

Reglementsutvalget mener en endring som gir en slik avvisningsadgang som etterspurt av representanten Espelien vil kunne skape ressurskrevende prosesser som i verste fall kan ta vel så mye tid som å behandle selve interpellasjonen. En adgang til å avvise en interpellasjon som gjelder «samme spørsmål» som en tidligere interpellasjon, kan by på vanskelige vurderinger. Det er ikke nødvendigvis opplagt og vil kunne være delte meninger om et tema reelt sett gjelder samme forhold som en tidligere interpellasjon eller ikke. Det er ikke gitt hvordan slik uenighet skal løses, og hvem som eventuelt skal ta belastningene med å avgjøre dette. Man kan i siste instans legge opp til at selve avvisningsspørsmålet skal avgjøres av kommunestyret, men det virker tungvint og vil samtidig forutsette at man gjør nødvendige forberedelser for å debattere innholdet i interpellasjonen, dersom kommunestyret godtar at saken skal fremmes, eventuelt at behandlingen av interpellasjonen i slike tilfeller utsettes til et senere møte, som også vil være uheldig.

Videre mener reglementsutvalget at man må holde muligheten åpen for at det unntaksvis kan ha skjedd en relevant utvikling i et faktum som tilsier at det kan være aktuelt å gjennomføre en ny interpellasjonsdebatt om samme spørsmål.

Dernest viser reglementsutvalget til at dette i praksis ikke har vært noen stor utfordring i Bærum kommune. Utvalget mener vi må ha tillit til at representantene ikke vil misbruke

interpellasjonsinstituttet ved å fremme samme interpellasjon uten at det er konkret begrunnet i relevante politiske hensyn. Reglementsutvalget har sett hen til reguleringen av interpellasjoner i Stortingets forretningsorden, hvor man ikke har noen begrensning i adgangen til å fremsette gjentatte interpellasjoner om samme tema. Skulle gjentatte interpellasjoner om samme tema utvikle seg til å bli et problem i praksis, kan kommunestyret uansett ta spørsmålet om regulering av avvisningsgrunner opp til ny vurdering.

Reglementsutvalget mener det er fornuftig å beholde dagens begrensning om at interpellasjon ikke kan fremmes med samme innhold som en allerede fremsatt interpellasjon som ennå ikke er besvart. Det er viktig å unngå at noen «kupper» et initiativ fremsatt av andre. Tilsvarende begrensning gjelder for interpellasjoner i Stortinget. Reguleringen reiser heller ikke tilsvarende vanskelige problemstillinger i vurderingen av hva som er «samme innhold» som når det er snakk om mulig avvisning på grunn av en tidligere avsluttet behandling, jf. over, fordi resultatet uansett blir at den først fremsatte interpellasjonen om tematikken skal behandles.

Endelig har reglementsutvalget diskutert om man burde hatt en adgang til å avvise interpellasjoner som ikke gjelder saker innen kommunens ansvarsområde. En slik begrensning finnes i Stortingets forretningsorden, der man kan avvise interpellasjoner utenfor regjeringens ansvarsområde. Reglementsutvalget er enig i at kommunens folkevalgte skal begrense seg til å diskutere saker innen kommunens ansvarsområde. Samtidig ser utvalget at det i enkelttilfeller kan være vanskelig å kategorisere en interpellasjon som utenfor eller innenfor. Det er gode eksempler på problemstillinger som er relevante og har konsekvenser for flere forvaltningsnivåer samtidig. Reglementsutvalget ser ikke at dette er noe stort problem i praksis, og mener derfor ikke at det er behov for å regulere dette nærmere.

Spørsmål

De folkevalgte har anledning til å stille spørsmål til møtene og sakene som behandles. Spørsmål stilles både skriftlig og muntlig, i forkant av møtene og under møtene. Gjeldende reglement har regler om både grunngitte skriftlige spørsmål og muntlige forespørsler. Reglementet har frister for når skriftlige spørsmål skal fremsettes, men i praksis ser man at det varierer om fristene følges, hvilke spørsmål som besvares skriftlig og hvordan eventuelle spørsmål og svar protokolleres.

Det synes derfor å være behov for en klargjøring av ønsket praksis. Reglementsutvalget foreslår derfor endringer i reglementets § 3-10 og § 3-11 for å regulere en praksis som beskrevet nedenfor.

1. «Spørsmål til skriftlig besvarelse»

Dette vil være en videreføring av dagens bestemmelse om grunngitte spørsmål. Bestemmelsen kan ivareta følgende:

- Gjelder for alle folkevalgte organer.
- Medlemmene skal stille spørsmålet skriftlig.
- Spørsmålet skal ikke gjelde en sak på kartet til det aktuelle møtet.
- For å være sikret skriftlig svar fra kommunedirektøren innen møtedato skal spørsmålet stilles innen kl. 12, fem dager før møtet (samme frist som i dag, jf. reglementet § 3-10).

- Spørsmålet sendes til Politisk sekretariat som sørger for å videresende kopi av spørsmålet til kommunedirektøren og gjøre det tilgjengelig for organets medlemmer.
- Møtelederen skal sørge for at spørsmålet blir referert for organet og at det blir besvart.
- Det åpnes ikke for ordskifte og debatt om spørsmålet.

- Spørsmålet skal ikke inneholde forslag det skal voteres over.
- Spørsmålet publiseres som referatsak før møtet.
- Svaret publiseres som referatsak, men først etter at spørsmålet er besvart i møtet.

2. Øvrige spørsmål

Dette vil omfatte både skriftlige spørsmål som stilles før møtet, men etter 5-dagersfristen, og spørsmål som stilles i selve møtet.

For disse spørsmålene vil utgangspunktet være at det er leder som avgjør om forespørselen skal besvares i møtet, eller i et senere møte, jf. reglementet § 3-11 andre ledd.

Kommuneloven gir verken utvalgsleder eller administrasjonen en plikt til å følge opp med et fullstendig svar eller en saksutredning. Det må i så fall vedtas. Krav om at kommunedirektøren skal utrede et spørsmål må vedtas med alminnelig flertall og protokolleres, jf. reglementets 3-7 tredje ledd.

Det bør skilles mellom spørsmål som stilles til saker på kartet og spørsmål som stilles til saker som ikke står på kartet.

Reglementsutvalget foreslår at Forslag til rutine kan være omtrent som følger:

- Spørsmål til saker på kartet:
 1. Uansett om spørsmålet er skriftlig eller muntlig, bør det refereres av spørsmålsstiller under behandlingen av saken.
 2. Leder eller kommunedirektør svarer etter beste evne.
 3. Ikke krav til protokollering av spørsmål og svar.
 4. Eventuelle skriftlige svar kommunedirektøren velger å levere kan publiseres i etterkant, men ingen plikt.
- Spørsmål til saker som ikke er på kartet:
 1. Uansett om spørsmålet er skriftlig eller muntlig, behandles det under eventuelt.
 2. Leder avgjør om forespørselen skal besvares i møtet, eller i et senere møte, jf. reglementet § 3-11 andre ledd.
 3. Leder eller kommunedirektør svarer etter beste evne, enten muntlig eller skriftlig.
 4. Protokollen bør angi at det ble stilt et spørsmål som ble besvart. Er skriftlig tekst tilgjengelig kan dette legges under referatsaker i etterkant.
 5. Spørsmål skal ikke inneholde forslag til vedtak/voteringspunkter.
 6. Ønsker man å få votert over forslag fremsatt i forbindelse med et spørsmål så må dette behandles etter reglene om å få en sak på sakslisten, dvs. kommuneloven § 11-3 femte ledd om forslag fremsatt i møtet.
 7. Eventuelle utredningsoppdrag til kommunedirektøren må vedtas med alminnelig flertall og protokolleres, jf. reglementets 3-7 tredje ledd.

Det vises til vedlagte forslag til reglementsbestemmelser i § 3-10 og 3-11.

Konstituering - forslag oversendt fra kommunestyret

Stein Stugu (R) fremmet følgende forslag i kommunestyret 27.11.19:

«1) Alle gruppeledere (eller annen fra hvert innvalgt parti) innkalles til møte etter valget for gjennomgang av reglement for valg og orientering om hvilke plasser som skal velges.

2) Endringer i størrelse av utvalg drøftes med alle gruppeledere hvis det foreslås.

3) Valg av representanter til skolenes samarbeidsutvalg behandles sammen med øvrig konstituering.

Oversendes reglementskomite, kommunedirektør samt innvalgte partier etter Kommunevalget.»

I protokollen fra kommunestyrets møte fremkommer: «Stein Stugus forslag ble enstemmig oversendt reglementsutvalget.»

Reglementsutvalget har drøftet de tre oversendte forslagene og kommenterer disse nedenfor.

Etter reglementsutvalgets syn er både punkt 1 og 2 spørsmål som beror på politiske forhandlinger mellom partiene og som det ikke er naturlig å regulere i et reglement med saksbehandlingsregler. Erfaring fra de to foregående konstitueringene i 2015 og 2019, viser at det er partiene selv som tar initiativ til politiske samtaler og legger rammene for hvordan forhandlingene frem mot det konstituerende møtet skal foregå. Prosessen er således ikke lik fra gang til gang.

Når det gjelder punkt 1 vil det videre være en utfordring at konstitueringsprosessen og forhandlingene mellom partiene normalt er godt i gang lenge før alle partiene har valgt gruppeleder. I enkelte partier er det i seg selv et poeng at man først velger gruppeleder etter at det er avklart hvilke verv partiet vil bli sittende med i perioden.

Når det gjelder punkt 2 bemerkes det at spørsmålet om hvilke organer man skal ha og størrelsen på disse, er et forhandlingsspørsmål mellom de politiske partiene. Kommunelovens system er slik at flertallet kan vedta endringer i utvalgsstruktur og man kan ikke ved reglement begrense hva partiene forhandler om seg i mellom bak lukkede dører. En eventuell bestemmelse i reglementene om at endringer i utvalgsstørrelse bør drøftes med alle partiene, vil derfor i praksis neppe bli mer enn en ordensforskrift.

Når det gjelder punkt 3 er det fullt mulig å inkludere valg av SU-medlemmer som en del av konstitueringen. Reglementsutvalgets klare inntrykk er imidlertid at konstitueringsprosessen i Bærum allerede er svært omfattende og krevende. Det synes da ikke hensiktsmessig å utvide denne med SU-valget i tillegg. Behovet for endring er heller ikke presserende, da det oppleves som ryddig og fornuftig at det er fast praksis for at SU-valget tas som en egen prosess i Hovedutvalg barn og unge noe etter konstitueringen.

Delegasjon av vigselmyndighet

Ekteskapsloven § 12 første ledd bokstav b fastslår at vigslere er «ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet.» I rundskriv Q-11/2017 utdyper Barne- og likestillingsdepartementet at: «Beslutningen om hvem som skal ha vigselmyndighet, i tillegg til ordfører og varaordfører, skal tas av kommunestyret selv og kan ikke overlates til andre.»

Videre fremkommer det at for å unngå hyppige skifter av hvem som har vigselmyndighet,

anbefaler departementet at det gis vigselmyndighet for en lengre periode.

Politisk sekretariat har ansvar for gjennomføringen av borgerlige vielser i Bærum kommune. Det foreslås å videreføre delegasjonen til dagens vigslere. Samtidig foreslås det å utvide antallet vigslere med flere medarbeidere ved kontoret. Totalt antall vil da bli 11.

Utvidelsen foreslås fordi man opplever en jevn økning i antall vigselssøknader, herunder flere forespørsler om vielser utenom kontortid. Det er viktig å ha et tilstrekkelig stort antall vigslere tilgjengelig for å kunne opprettholde det gode vigselstilbudet kommunen ønsker å gi.

Det foreslås derfor at følgende personer tildeles vigselmyndighet av kommunestyret: Eirik Lindstrøm, Tone Halvorsen, Bente Skåret, Irene Jensen, Sara Synøve Rikheim, Lusine Mkrtchyan, Anne-Grete Bukier, Borgny Danielsen, Sindre Lågøen Hjetland, Stig Olai Kapskarmo og Mette Rambøl.

Videre foreslås det å tildele vigselmyndighet til en ansatt utenfor sekretariat, som kan bistå dersom samtlige ansatte ved sekretariatet unntaksvis er utilgjengelig, eksempelvis på grunn av seminar e.l. Det foreslås derfor at kultursjef Berit Inger Øen tildeles vigselmyndighet.

Ikrafttredelse

Vedlagt følger reglementsutkast der endringene som foreslås er innarbeidet i teksten. For oversiktens skyld er reglementsutvalgets forslag markert med en annen farge. Denne vil bli fjernet etter kommunestyrets behandling.

Det anbefales at kommunestyret vedtar vedlagte Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med tilhørende delegasjon av myndighet til kommunedirektøren og politisk sekretariat. Det anbefales at reglementene og delegasjonen umiddelbart trer i kraft. Gjeldende reglementer mv. kan derfor oppheves fra samme tidspunkt.

Vedlegg:

Reglementshefte pr. 04.11.20 - med forslag til endringer

5166234

Behandlingen i møtet 18.11.2020 Formannskapet

Forslag fremmet av Kjell Maartmann-Moe, Ap

(Fellesforslag Ap, Sp)

Det bes om en sak til politisk behandling om valgprosessen til ungdomsrådet. Saken skal fremlegges i så god tid at evt. reglementsendringer kan gjøres gjeldende før valg av nytt ungdomsråd finner sted i 2021.

Forslag fremmet av Stein Stugu, R

1) 3 representanter fra de ansatte gis møte- tale- og forslagsrett i hovedutvalgene for barn og unge

(BAUN), bistand og omsorg (BIOM) samt miljø, idrett og kultur (MIK). Innarbeides i reglementene for disse utvalg.

2) Følgende strykes i §10 Interpellasjoner: "Det er kun interpellanten og svareren som som kan fremme forslag under interpellasjonen"

3) Tillegg til §2-1: Avtroppende ordfører bør etter valg av nytt kommunestyre kalle inn en representant fra alle innvalgte partier til en gjennomgang og drøfting av framgangsmåte ved konstituering av nytt kommunestyre samt framgangsmåte ved valg av utvalg og annen representasjon.

4) I §2-3 og §3-6 oppdateres i samsvar med dagens praksis, at forslag legges inn i møteportalen eller kan sendes utvalgets sekretær som så videresender.

Votering:

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Kjell Maartmann-Moes forslag ble enstemmig vedtatt.

Stein Stugus forslag punkt 1 fikk 1 stemme (R) og falt.

Stein Stugus forslag punkt 2 fikk 3 stemmer (2Ap, R) og falt.

Stein Stugus forslag punkt 3 fikk 4 stemmer (2Ap, R, Sp) og falt.

Stein Stugus forslag punkt 4 ble enstemmig oversendt politisk sekretariat til oppfølging.

Formannskapet-18.11.2020- 222/20:

Innstilling:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet til kommunedirektøren og politisk sekretariat. Reglementene og delegasjonen trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves Reglementer for folkevalgte organers virksomhet med delegasjon av myndighet, sist endret av kommunestyret 19.06.19.
2. For øvrig tar kommunestyret redegjørelsen fra reglementsutvalget til etterretning.
3. Det bes om en sak til politisk behandling om valgprosessen til ungdomsrådet. Saken skal fremlegges i så god tid at evt. reglementsendringer kan gjøres gjeldende før valg av nytt ungdomsråd finner sted i 2021.

Vedtak:

I §2-3 og §3-6 oppdateres i samsvar med dagens praksis, at forslag legges inn i møteportalen eller kan sendes utvalgets sekretær som så videresender.